

1 SAMUEL

Itziman-takari Samuel

¹ Eenitatsi apaani atziri nampitawori Ramataim-ki isheninka Zuf jeekatsiri iipatsiteki Efraín. Iitachari Elcana, itomi Jeroham, icharini Eliú. Icharini-tanakari Tohu eejatzi Zuf Efraín-paeni rirori. ² Apite okaatzi iina Elcana. Oeta Ana, otsipa oeta Penina. Eenitatsi otomipaeni Penina, rooma Ana tee otzima-nitzi eentsite. ³ Ari ikanta-piintatya ojarentsiki Elcana itonkae nampitsiki Silo ipinkatha-tziri Shintsi-perori Tajorentsi, itayitziniri ipira. Ari ijeekiri janta itomi ompera-tajorentsi-taarewo Elí, apite ikaatzi: iitachari Ofni, itsipa iitachari Finees, rompera-tajorentsi-taarewote Tajorentsi. ⁴ Okanta omonkaa-tapiintaha kitejeri itaan-tanariri Elcana irika Tajorentsi, rashitakaawo eepichokiini iina eejatzi itomipaeni itayi-niriri Tajorentsi. ⁵ Retakoperotawo Ana roori, rashitakaawo kameetha-perori, okanta-witaka tee ikowakaero Tajorentsi otzimi eentsite.

⁶ Rootaki okija-pero-tanta-nakawori Penina, onina-waetanakiro, owaañaa-waetziro tema tee ikowakaero Tajorentsi otzimi eentsite.

⁷ Ari okanta-piintatya Penina ojarentsiki, aririka iyaate itajorentsi-pankoteki Tajorentsi, okijaneentziro. Rootaki iraawae-tantari Ana, oñaakaha tee otzimi eentsite. ⁸ Ikantakiro oemi, Elcana: “¡Ana! ¿Iitakama piraantari? ¿Iitakama powashire-tantari kaari powanta? ¿Teema naaka

kameetha-pero-tatsiri, nawijiri ikaawi-tyaarika 10 pitomipaeni?”⁹ Okanta apaani kitejeri janta Silo-ki, ari okaatakiro owawaeta Ana, okatziyanaka. Ari ijeekitaka ompera-tajorentsi-taarewo Elí ikyaa-piintee-tzira tajorentsi-pankoki.¹⁰ Aakiro Ana oshenka, antawo okantzimo-takiro, amananakiri Tajorentsi.¹¹ Okantzi amana: “¡Tajorentsi Shintsi-perori! Pineshironkatena, tema naaka pomperatanewo, eero pimaejantana nokoyi itzimi apaani notyomi. Riitaki nashita-kaemi rantantemirori okaatzi pikowayiteeri. Riyotan-teetyaari eeroka nashitakahaeyaari, eero nameetziri iishi.”¹² Ojamanitaki amana Ana, ramina-mintha-takiro Elí opaanteki.¹³ Tema amana-shiretatya roori, tee ikemaetziro oñaawaetzi, apatziro oñaawaechera-tashita. Ikenkishiryaaanaka Elí oshinkitatyana Ana.¹⁴ Ikanta-nakiro: “¿Jempema okaateka pipakayiro pishinki-waeta? ¡Pipakayiro piri-ro shinchaari!”¹⁵ Akanaki Ana, okantzi: “Tee ari okantya nowinkatharité, tekatsi nire, tee noshinki-waeta. Tema noshiri-pero-tatyaari Tajorentsi, okantakaan-tziro antawo nowashiretakowaetaka.¹⁶ Eero pikenkitha-shire-waeta-shita pikante kaariperori tsinani ini, aña nokamae-tatyaawo namana tema eenitatsi kantzimo-shire-tanari, antawo nowashiretakowaetaka.”¹⁷ Ari rakanakiro Elí, ikanta-nakiro: “Piyaatee kameetha, ari imatakimiro Itajorentsite Israel okaatzi pikowako-takiriri.”¹⁸ Okantzi roori: “Ariwé nowinkatharite, okamintheeya okaatzi pikanta-kinari.” Jatee Ana jempe opoñaaka paerani, owawaetapaa

kameetha, tee owashire-waetapaa. ¹⁹ Okanta otsipaki kitejeri ananinka-manee, okaatakiro amanari Tajorentsi. Jataje Ramá-ki ojeekira opanko. Ikanta Elcana itsipatakawo iina. Ari imatakiniro Tajorentsi okaatzi okowakotakiriri. ²⁰ Motzitanaki Ana. Okanta paata otzimakiri otomi, oetakiri Samuel, okantzi: “Riitaki nokowakotakiriri Tajorentsi.” ²¹ Ikanta Elcana tonkaanaki Silo-ki itsipatanakari isheninka-paeni, jempe okantya imonkaatantyaawori ikantakiri rantero, itaan-tyaariri eejatzi ipira okaatzi rameta-piinteeyarini. ²² Tee iyaatzimaeta Ana, okantakiri oemi: “Eero niyaatzi naaka rookawa-kiroota iteni eentsi, roojatzi naantanakyaari nashita-kae-yaari Tajorentsi, ashi rowaero ijeekae janta, eero ipiyaa jaka.” ²³ Ari ikantanaki Elcana: “Pimatero kameetha-tzimo-tzimiri eeroka. Aritaki pijeekawaki roojatzi rookanta-kyaawori iteni eentsi. Okamintheeya imonkaatiro Tajorentsi okaatzi ikowakiri rantiri.” Ari okantaka, tee iyaatzi roori, roojatzi ikimota-tantakari otomi, ookakaakiri iteni. ²⁴ Ikanta ookakaakiri iteni, aanakiri otomyaaniki Silo-ki tajorentsi-pankoki. Ari aanaki eejatzi mawa ewonkiri vaca, eejatzi aayi-tanaka okithoki rowetsikan-teetari pan okaatzi oshekitzi 22 poteryaaki ipiyaa-tantee-tawori, eejatzi apaani imiriteetziri ipiyaateetakiro mashitsi-nakiki. ²⁵ Owamaaki ewonkiri vaca, aanakiniri Elí, eejatzi ayitanakanari otomyaaniki. ²⁶ Okanta-paakiri Ana: “¡Eejó, Pinkatharí! Naakataki tsinani amanakariri paerani Tajorentsi jaka. ²⁷ Tema nokowako-

takiri itzime apaani neentsite, imatakinawo Tajorentsi okaatzi nokowakotakiri. ²⁸ Riitaki nashita-kaeyaari Tajorentsi, ashi rowaero rashityaari rirori eeniro ijeekira kepatsiki.” Ari rotziwerowanaka ipinkatha-tanakiri Tajorentsi.

2

¹⁸ Irika ewankari Samuel, eekiro riyaatatzi rirori rantziniri Tajorentsi ikoyiri. Ikithaa-tapiintawo tajorentsi-mawo-tatsiri. ¹⁹ Ari iyaatapiintzi ojarentsiki riniro otsipatari oemi tajorentsi-pankoki otayiniri Tajorentsi opira, ayiniri otomi iithaa-ryaaniki owetsikiri roori. ²⁰ Ikanta Elí osheki ikimoshire-wentakiri Elcana eejatzi iina, ikantakiri: “Inkamintheeya Tajorentsi ikantakayaawo piina otzimanteeyaari itsipa pitomi-paeni poyaateeyaarini ashitakaa-kariri roori Tajorentsi.” Ari opiyeeyaani opankoki. ²¹ Ikanta Tajorentsi ikanta-kahaawo omotzitee Ana. Ari itzimae mawa otomi, apite ishinto. Riima Samuel eekiro riyaatatzi rantaritzi rantayi-tziro ikoyiri Tajorentsi.

3

¹⁹ Eekiro ikimota-tatzi Samuel, imatakiro Tajorentsi ramitako-takiri ithotyaa-kiniri okaatzi ikanta-kiriri. ²⁰ Othonka ikemakoe-takiri Samuel riitaki kamantan-taniri ikowakaakiri Tajorentsi, riyoetakiri nampitsiki Dan roojatzi Beerseba-ki. ²¹ Ari rapiiteero Tajorentsi roñaahaari nampitsiki Silo, ari riyoteeri iñaani ikowakaa-kiriri.

8

Ikoyi Israel-paeni itzimi iwinkathari-perote

¹ Antari-pero-tapaaki Samuel, rowakiri itomi-paeni jewaterini Israel-paeni. ² Etawori itomi, iita Joel, itsipa itomi iita Abías. Riitaki jewatatsiri janta Beerseba-ki. ³ Tee roshiyako-tzimaetyaari ashitariri irika itomi-paeni, osheki imashitataki, iñaamatawo ipineeteri, tee imatziro kameetha-tatsiri. ⁴ Ari ipiyoteeyakani antaripero-paeni Israel-paeni, jataki iñeeri Samuel janta Ramá-ki, ⁵ ikanteri: “Antari-pero-tapaakimi eeroka, tee roshiyakotemi pitomi-paeni. Otzimatye pamini pinkathari-wentenani, ikimita-haetzirowa otsipaki nampitsi eenitatsi pinkathari-pero-tatsiri.” ⁶ Tee inimotanakiri Samuel ikowakoe-takiri ramine apaani pinkathari-went-terini. Ramanakari Tajorentsi. ⁷ Rakanakiri Tajorentsi, ikantakiri: “Pimatiro okaatzi ikowako-tzimiri atziri-paeni. Tee imaninteetzi eeroka, naaka imaninteetaki, tema tee ikoyi nopinkathari-wenteeri. ⁸ Tee rookiro ikanta paerani nomishitowan-taariri Egipto-ki, roojatzi ikanta nimaeka rantayi-tziro ikowashiyitari. Tee roshiretina naaka, ipinkathatashi-takari itajorentsi-tewae-tashi-takari. Ari ikantzi-takimiri eeroka nimaeka. ⁹ Pantiniri okaatzi ikowaeyirini. Iro kanteencha otzimatye pishintsitha-tawakiri eejatzi, piyoteeri jempe ikantya romperatyaari pinkathari-wenterini.” ¹⁰ Imatakiro Samuel, ikamantakiri atziri-paeni ikantakiri Tajorentsi jempe ikantakota iwinkatharite ikowaeya-kirini. ¹¹ Ikantakiri: “Iroka ikantya ipinkathari-wentantemiri:

Rashita-paakyaari pitomi-paeni, raanakiri ishiyako-mentoki riyoteeri rowayiritya, itsipa ikyaako-takae-yaari iyawayoti, itsipa raminakowentiro ipanko pinkathari. ¹² Itsipa rowakiri jewaterini 1000 rowayirite, itsipa jewaterini 50 rowayirite. Ikaemayi-takimi ipankiwae-takaemi, powiitero pipanki-takiri, itsipa owetsika-tsini rowayiri-mento, itsipa owetsika-tsini ikashiyaa-kayirori ishiyako-mento-paeni. ¹³ Raanakiro pishinto-paeni rantawae-takayiro, antawaetiro kajankari-paeni, otsipa onkotsiwae-tatsini, otsipa amiroka-pitha-tironi pan. ¹⁴ Rashita-paakyaawo rooperori piipatsite, rooperori piwankiri-mashi, paapiintziri oyeenka. Ipayiteeri inampina-paeni. ¹⁵ Otzimirika 10 paakiri piwankiritari, rashitee-yaari rirori apaani. Ipayiteri royaari inampina-paeni eejatzi aminayitziriri rowayirite. ¹⁶ Rashitee-yaarini pompera-tanewopaeni, shirampari eejatzi tsinani. Rahaeri riroporori pipirapaeni pikyaaka-piintziri tenari, rantawae-takayiri rirori. ¹⁷ Eenitatsirika 10 pipiratari, rashityaari apaani. Ari imatakimi eeroka romperateemi. ¹⁸ Eero ramitakotzimi Tajorentsi paata, jemperika ikanta-waeta-paakimi piwinkatharite pikowakiri.” ¹⁹ Tee ikemijantzimaetyaari atziri-paeni ikanta-witakariri Samuel, ikantanaki: “Okanta-witya, nokoyi itzimi nowinkathari-pero-teeyaari. ²⁰ Nokoyi nokimityaari itsipa-jatzi atziri-paeni tzimatsiri iwinkatharite, riitaki jewatziriri rowayirita.” ²¹ Ikanta Samuel ikamantakiri Tajorentsi okaatzi ikanta-kiriri atziri-paeni.

22 Ikantzi Tajorentsi: “Pantiniri ikoyiri, poyiniri pinkathari-wenterini.” Imatakiro Samuel, ikantakiri Israel-paeni: “Pipiyee pinampiki.”

9

Ipinkatharitaki Saúl

¹ Eenitatsi isheninka Benjamín iita Cis, itomi Abiel, icharini Zeror. Tomintariri Zeror iita Becorat, tomintariri Becorat iita Afía, otomi isheninka-paeni Benjamín. Irika Cis riroperori rirori. ² Eenitatsi itomi, kameetha rewankaritziri rirori. Iita Saúl. Tekatsi isheninka Israel-ni oshiyaarini ikantaha irika ewankari, tekatsi awijirini ikaatzira ikatziya. ³ Ikanta Cis ipeya-pitha-takari iyawayote. Ikantakiri Saúl, itomi: “Piyaate pitsipa-tanakyaari omperatanewo, pithotyaa-koteeri ayawayote.” ⁴ Jataki Saúl, rawijanakiro ochempi ijeekira Efraín-paeni, areetaka iipatsiteki Salisa-jatzi. Tee iñiiri iyawayote. Awijanaki iipatsiteki Saalim, tee iñeeri. Ikinanairo iipatsiteki Benjamín-paeni, tee iñiimaetari. ⁵ Areetaka iipatsiteki Zuf, ikantakiri romperatanewo: “Jame apiyee, osheki royaawen-takae ashitanari, tee ikowaeri caballo.” ⁶ Rakanaki romperatanewo, ikantzi: “Eenitatsi jaka nampitsiki kamantan-taniri, maawoeni ipinkathee-tziri. Okaatzi ikantziri rirori, aritaki omatakya. Jame aate añeeri, riitaki kanteeni jempe akini athotyaa kotiri ayawayote.” ⁷ Ikantzi Saúl: “¡Jame! ¿iitaka aanakiniriri? Tekatsitaki owanawo athaateki. Tekatsi apapaakiriri kamantan-taniri.” ⁸ Ikantzi romperatanewo: “Eenitatsi apaani noorikite. Riitaki apinateriri

roñaahan-teerori jempe akinanaki.” ⁹ (Paerani okaatzi rametari Israel-paeni aririka ikoyi riyaaate ikowakoteri Tajorentsi, ikantzi: “Jame añaakitiri”, riitaki aeteeri “kamantan-taniri”, paerani iiteetziri “ñaawyaa-waerintzi”.) ¹⁰ Ikantzi Saúl: “Jametya añaeri.” Jataki nampitsiki iñiiri kamantan-taniri. ¹¹ Ikanta itonkaeyanakini riyaatzi nampitsiki, itonkyoo-takawo ewankawo-paeni ayi nijaa, rojampi-tawakiro: “¿Arima ijeeki jaka ñaawyaa-waerintzi?” ¹² Akanakiri okantziri: “Jeen, aritaki ijeeki janta. Intsipaeti piyaatanaki, roemo-shirenkaeyatyaani tajorentsi-pankoki. ¹³ Aririka pareetakya janta, pithotyaa-koteri tekira riyaaata-nakiita tajorentsi-pankoki royaa. Eero royita atziri-paeni eerorika rareeta rirori. Riitaki tajonka-wentironi owanawontsi royaari ikaatzi ikaemaeyakirini. Piyaatanakiita intsipaeti, aritaki piñaapaakiri.” ¹⁴ Awijanaki riyaa tiro nampitsiki. Ari raree-tzimataka janta, pokanaki rirori Samuel riyaa tiro tajorentsi-pankoki. ¹⁵ Maakotaki apaani tsireniri rareetan-tyaari Saúl, roñaahakari Tajorentsi irika Samuel, ikantakiri: ¹⁶ “Okiteji-tamane, ikaatakika nimaeka ooryaa, ari notyaan-takimi apaani atziri isheninka Benjamín-paeni, riitaki pitajorentsi-takayiri reewatan-tyaariri Israel-paeni. Riitaki pakaakaerini Filistia-jatzi ikosheka-waetakimira. Antawo noneshironka-takiri, areetakina nojeekira okaatzi ikowako-tanari.” ¹⁷ Ikanta Samuel iñaawakirira Saúl, ikantanakiri Tajorentsi, ikantziri: “Irika atziri pokeentsirika, riitaki nokanta-kimiri chapinki. Riitaki pinkathari-wenterini isheninka.” ¹⁸ Ari rareeta-paaka

Saúl nampitsiki, ipokashi-tapaakiri okaakiini Samuel, ikantziri: “Pikantina. ¿Jempe ojeekika ipanko ñaawyaa-waerintzi?” ¹⁹ Rakanaki Samuel, ikantziri: “Naakataki ñaawyaa-waerintzi, pipoki pakiyotina. Okiteji-tamanakirika ari nokantimi okaatzi pikoyiri pojampi-tinari, noepiyeemi pinampiki. ²⁰ Iñahaeteeri piyawayote peyawiteenchari chapinki, eero okantzimo-waetzimi. Tema eeroka ashiteeyaawoni maawoeni tzimimotziriri Israel-paeni, roojatzi rashiteeyaari pisheninkateeyaari paata.” ²¹ Ikantzi Saúl: “¿Naakataki isheninka Benjamín-ni, tee nosheki-teeyeni! Ari ikantzita eejatzi nokaateeyinira isheninkatana Benjamín-ni. ¿Litaka pikantantari eeroka ashityaawoni maawoeni?” ²² Ikantzi Samuel: “Jame akye inthomoeki.” Raanakiri ipiyotee-yakanira ikaatzi ³⁰ atziri, itsipataa-nakiri romperatanewo. ²³ Ikantapaakiri Samuel onkotsiwae-tatsiri: “Pamakinari wathatsi nokanta-kimiri, pinashi-tyaari poyiri.” ²⁴ Akotanaki onkotsiwae-tatsiri, royiiteeta-kiniri ipori irika Saúl. Ikantzi Samuel: “Irika nowaantakimiri, poyaa. Riitaki nowaantakimiri eeroka, areetzimoshiryaapaakina rakiyotana atziri jeekatsiri jaka.” Imatakiro Saúl rakiyotakiri Samuel. ²⁵ Ikanta roerinkanaa otaapiki nampitsiki, rowetsikae-takiniri Saúl imaantyaari jenokinta pankotsiki. ²⁶ Ari imaaki Saúl. Okanta okiteji-tamane, ikanteeri Samuel irika Saúl: “Pikakite, pawije jempe poshoretawo.” Imatakiro Saúl ipiriintanaka. Anashitanaka itsipata-nakiri Samuel. ²⁷ Ikanta roerinkaeyanaani oweyaa-

thapitaha nampitsi, ikantziri Samuel irika Saúl: “Potyaantiri pomperatanewo retyaawo, poyaawa-kinaata eepichokiini, nokaman-timiro okaatzi ikanta-kinari Tajorentsi.”

10

Ijeepatziito-takiri Saúl ipinkathari-wentantyaariri Israel-paeni

¹ Raakotakiri Samuel yeenkantsi, ijeepatziito-takiri Saúl, ikantakiri: “Itajorentsi-takaatyeemi Tajorentsi. Eeroka pinkathari-wenterini Israel-paeni, ratzirite Tajorentsi. Eeroka kijako-wentyaarini ikosheka-waetarira ikijaneentanewo. Iroka piyotan-tyaari eeroka rowakimi Tajorentsi peewateri ratzirite. ¹⁷ Ikanta Samuel ikaema-kaantakiri maawoeni Israel-paeni, ipinkathatiri Tajorentsi janta Mizpaki. ¹⁸ Ikantakiri: “Iroka ikantzi Tajorentsi, Itajorentsite Israel: ‘Naaka omishitowaemiri Egipto-ki, netsinaa-ryaako-teemi rompera-waetzimira Egipto-jatzi, nomateeri ikaatzi kosheka-waetzimiri.’ ¹⁹ Roo kanteencha, pimanin-tawae-takiri Tajorentsi etsinaryaako-teemiri, okantzimo-waetzimi pikemaatsi-waetaha. Pipakaaneeri Tajorentsi, tema pikantaki: “Nokoyi apaani pinkathari-wenteenani.” Nimaeka otzimatyepiyaateeyini pipinkathatiri Tajorentsi, pikaateeyinira pisheninka-tawakaa okaakiini eejatzi ikaatzi pisheninka-paeni maawoeni.” ²⁰ Ikanta Samuel riyaatashitanakiri okaakiini ikaateeyinira Israel-paeni, roshiyakaantakiro

iñaaryaa-teeta. Ari iñaakiro isheninka Benjamín-ni ikowakaetakiri. ²¹ Ikanta ipokaeyapaakini okaakiini ikaateeyinira Benjamín-ni, roojatzi roshiyakaantakiro ketsiroini iñaaryaa-wentee-tatyeeyaarimi, iñaatziro riitaki ikowakaetakiri isheninka Matri. Rapiitakiro roshiyakaeromi iñaaryaa-tatyeeyaami, iñaatziro riitaki Saúl, itomi Cis, riitaki ikowakaetakiri. Ithotyaa-koe-witakari jempe ijeeki, tee iñahae-tzimaetari. ²² Rapiiteero ikowakoe-tziri Tajorentsi, riyoetan-tyaari aririka ijeeki Saúl janta. Ikantanaki Tajorentsi: “Ari ijeeki Saúl janta. Pithotyaa-koteri jempe rontsiritaka owaahanteetaha.” ²³ Jateeyakini ithotyaa-koetziri jempe ijeeki. Ikanta ramaeteeri Saúl, tema tekatsi monkaatyaarini ikatziyaha. ²⁴ Ikantzi Samuel: “¿Piñaakiri ikowakiri Tajorentsi ipinkathari-wenteemi? Tekatsi jaka oshiyaarini irika.” Ikanteeyanakini atziri: “¿Ariwé, riitaki nowinkathariti-teeyaari!”

13

Rowayiriteetyaari Filistia-jatzi

¹ Antaritapaaki Saúl retanta-nakawori ipinkathari-wentziri Israel-paeni. Okanta awijanaki apite ojarentsi ipinkathari-tzira, ² riyoyaaki 3,000 rowayirite Israel-paeni. Rookanaki itsipa 2,000 itsipatyaari janta Micmas eejatzi tonkaariki Betel-ki, riyoyaaki itsipa 1,000 jeeka-neentsiri itsipatyaari Jonatán janta Gabaa-ki iipatsiteki Benjamín-paeni. Ikaatzi tzima-haanta-paentsiri atziri, roepiyeeri Saúl riyaaate ipankoki. ³ Ithonkaa-takiri Jonatán

rowayiritari Filistia-jatzi jeekatsiri omenthaki. Riyotee-yakini Filistia-jatzi okaatzi awijeentsiri. Ari itziwoo-takaantaki Saúl riyotan-tyaari maawoeni, tema ikamanteeyatziirini: “¡Pikemi maawoeni Heber-paeni!”⁴ Maawoeni Israel-paeni riyotaki ithonkaa-takiri Saúl rowayirite Filistia-jatzi. Rootaki ikijaneen-tantariri Filistia-jatzi irika Israel-paeni. Ipiyotee-yakani Saúl janta Gilgal-ki itsipatari atziri-paeni.⁵ Ipiyotzitaka eejatzi Filistia-jatzi rowayiri-tyaari Israel-paeni. eenitatsi 30,000 ishiyako-mento, 6,000 icaballote, osheki owayiri-paeni kinatsiri jaawiki, roshiyakawo impaneki tzimatsiri antawaaki inkaare. Jataki Micmas, rowetsika-yitaki ipankosheta janta ikyaa-piintzi ooryaa Bet-awén-ki.⁶ Ikanta iñaakiro ikaaripero-takotaki Israel-paeni ithonka-tyeeri Filistia-jatzi, omanee-yanakani impeeta-mooki, shiranta-tapiki, otenkanaa-yitzira eejatzi owaanka-naataha nijaa.⁷ Montyaanaka itsipa-paeni intatsikirona Jordán-ki, ikinaki iipatsiteki Gad eejatzi rashiki Galaad. Roojatzi ijeeki Saúl rirori janta Gilgal-ki, tema thaawaeyakini rowayirite.⁸ Ari royaawentaka Saúl okaatzi 7 kitejeri, ari okaatzi kitejeri ikantakiriri Samuel. Tee rareetzimaeta Samuel janta Gilgal-ki, piyeeyanaani atziripaeni.⁹ Ikantaki Saúl: “Pamaki tsimeri atayiniriita Tajorentsi, raapatziyan-teeri.” Riitaki matakirori Saúl itaakiniri.¹⁰ Ari ithonki-matakiro Saúl itayiniri, areetapaaka Samuel. Jatanaki Saúl itonkyotawakyaari, rowetha-tawakyaari.¹¹ Ikantawakiri Samuel: “¿litakama pantanta-kawori

awijeen-tsiri?” Ikantzi Saúl: “Noñaakiri ipiyeeyani atziri-paeni, noñaakiro tee pareetya pikanta-witakaha. Tema piyotee-yakani Filistia-jatzi janta Micmas-ki. ¹² Noshiyaka-mintheetzi ari ipokaki rowayiritina Gilgal-ki, tee nokowakotaajeetziri Tajorentsi. Rootaki notaan-takariri tsimeri. ¹³ Rakanaki Samuel, ikantzi: “Pishinkiwenta-shitaka eeroka pimatantakawori iroka, tee pimatziro inintakaantziri Tajorentsi Piwinkatharite. Aritaki ishineta-kimiromi Tajorentsi ashi powaeromi pipinkathariwenteerimi Israel-paeni. ¹⁴ Eero piñiimaetawo okijotzi pipinkatharitzira. Ari raminee Tajorentsi itsipa ikoyiri rirori, riitaki rowaeri jewateerini ikaatzi rashitari, tema pipiyathatakari eeroka ikanta-witakimiri.”

15

Romishitowaeri Tajorentsi Saúl okanta-kaantziro ipiyatha-takaha

¹ Ikanta paata Samuel ikantakiri Saúl: “Rotyaan-takina Tajorentsi nojee-patziitotimi peewatantyaariri asheninka Israel-paeni. Pikemijanta-pero-tiro iñaani Tajorentsi. ² Iroka ikantaki Tajorentsi Shintsi-perori: ‘Nowajankiteri Amalec-jatzi ikosheka-waetakari paerani Israel-paeni ishitowantaari Egipto-ki.’ ³ Piyaati, powayiri-tyaari Amalec-jatzi, pithonkiro okaatzi tzimimo-tziriri, eero pineshironka-tziri. Pompojiri shirampari-paeni, tsinane-paeni, eejatzi itomeeriki owakira tzimaentsiri. Pompojiri ipira, rowishate, camello eejatzi iyawayote, maawoeni.” ⁴ Ikaema-kaantakiri Saúl

isheninka, ramayi-takiri janta iiteetziro Telaim, ikaatzi 200,000 kineentsiri jaawiki rowayiritya, eenitatsi eejatzi 10,000 isheninka-paeni Judá. ⁵ Jataki Saúl inampi-paeniki Amalec-jatzi, ari ijeekapaaki nijaa-cheraaki. ⁶ Ikantakiri Saúl Cene-jatzi-paeni: “Pishitoye, eero pitsipatari Amalec-jatzi, notsipa-teemi-rikari. Noñaakimi eeroka-paeni osheki pineshironka-takiri Israel-paeni ipoñaan-taari Egipto-ki.” Imatakiro Cene-jatzi-paeni, tee itsipatanaari Amalec-jatzi, rinashitanaa rirori-paeni. ⁷ Imatakiro Saúl rowayiritari Amalec-jatzi retanakari Havila-ki, areetaka iiteetziro Shur-ki, katonkonta Egipto-ki. ⁸ Roteyapaakiri iwinkatharite iitachari Agag. Rowathaapaakiri ikaatzi rowayirite, ithonkakiri maawoeni. ⁹ Teemaeta rompojiri Agag, irika Saúl itsipata-karira rowayirite. Ari ikimitaakiri owaneenkari rowishate, ipirapaeni, watha-tatsiri iryaani vaca, tee ithonkiro eejatzi rashaahawo pinapero-tachari. Apatziro ithonkakiro kaari roopero-tatsini, kaari pinapero-tachani. ¹⁰ Iñaanateeri Tajorentsi irika Samuel, ikantziri: ¹¹ “Osheki okantzimo-neentakina nopinkathari-takaa-kirira Saúl, ipakaakina naaka, tee rantziro nokantziriri.” Antawo okantzimoshiryaakari Samuel, roetziñaariko-tanakawo maawoeniki tsireniri ikowako-tziri Tajorentsi. ¹² Rananinka-shitanakiri Saúl iñeeri. Ikamantee-takiri, inkanteetziri: “Riyaatatzi Saúl janta Carmel-ki. Ari rowetsikaki taapoki-mentotsi janta, ikanta itapowaeta janta, awijaki ikinanakiro Gilgal-ki. ¹³ Ikanta Samuel riyataki ijeekira Saúl, ikanta-wakiri: “Riitaki

Tajorentsi tajonka-wentimini. Nomonkaa-takiro okaatzi ikanta-kinari Tajorentsi.” ¹⁴ Ikantzi Samuel: “¿Litaka ashitariri owisha nokemakiri ikaemi? Nokemakiri eejatzi ikaemi vacapaeni.” ¹⁵ Ikantzi Saúl: “Riitaki namakiri ipira Amalec-jatzi. Riitaki inimotakiriri rowayiripaeni kameethari rowishate, eejatzi kameethari ivacate, ikoyi itayiniri Piwinkatharite Tajorentsi. Nothonki-maetakari itsipa kaari riropero-tatsini.” ¹⁶ Ikantzi Samuel: “¡Pikemi nokamantimiro ikanta-kinari tsireniriki Tajorentsi!” Ikantzi Saúl: “Pikantinawo.” ¹⁷ Ikantzi Samuel: “Piñaawitaka eeroka tee piriiperotzi. Nimaeka peewateeri pisheninka Israel-paeni. Tema ijee-patziitotakimi Tajorentsi pipinkathariwentantyaariri Israel-paeni. ¹⁸ Riitaki Tajorentsi shineta-kimiri pimatiro, ikantakimi: ‘Piyaati, pithonkiri kaaripero-ripaeni Amalec-jatzi, pimaperotiri powayiritiri pithonkiri pompojiri.’ ¹⁹ ¿Litaka kaari pantantawo ikantzimiri Tajorentsi? Paakiro okaatzi tzimotziriri owayiritani. Kaariperori eeroka iñaakimi Tajorentsi.” ²⁰ Ikantzi Saúl: “Nantakiro ikanta-kinari Tajorentsi, nomatakiro okaatzi inintakaakinari. Namakiri Agag iwinkatharite Amalec-jatzi, nothonkakiri maawoeni tzimatsiri janta. ²¹ Apatziro ramaki owayiri-paeni rioperori owisha, eejatzi vacapaeni ikaatimi ithonkirimimi. Ramakiri Gilgal-ki itayiniri Tajorentsi Piwinkatharite.” ²² Ikantzi Samuel:

“Rootaki ikowa-pero-tziri Tajorentsi pikemijantiri,

Tee apatziro ikoyiro pitayiniri pashita-kaariri.

Rootaki kowapero-tachari pikemijantiri, eero pipiyatha-waetari,

Awijiro pitayiniriri pashita-kaariri iyeenka owisha-paeni. ²³ Kaaripero rirori piyatha-tariri Tajorentsi, roshiyako-waetari ñaawyaa-waerintsi. Roshiyakotari pinkatha-waetziriri tajorentsi-niro, riitaki ikemijan-tapero-tziri. Aritaki pikanta eeroka, pipiyatha-takawo ikanta-witakimiri. Imanintakimi rirori, tee ikoyi pipinkatharite nimaeka.”

²⁴ Iñaanateeri Saúl jirika Samuel, ikantziri: “Ari nokantakari nantakiro kaari kameetha-tatsi, tee nantziro ikanta-witanari Tajorentsi. Nothaawanta-shitakari asheninka-paeni, nantakiniri ikowako-takinari. Pipeyako-tinawo natzimotakimiro kaari kameetha-tatsini.

²⁵ Pitsipatina naaka, nokowaki nopiyashi-teeri Tajorentsi nopinkatha-teeri.”

²⁶ Ikantzi Samuel: “Eero notsipatzimi, tema pipiyatha-takawo iñaani Tajorentsi. Tee ikowaneemi pipinkathari-wenteeri Israel-paeni.” ²⁷ Rootaki ipiyawi-tanaka Samuel, akotaki Saúl rotaeya-kotawakiri opatziyaakiki iithaari, itzijahaako-tawakiri. ²⁸ Ñaawaetanaki Samuel ikanta-nakiri Saúl: “Piitakaawitatya nimaeka pitzijaako-witakinaha, ari ikanteemi Tajorentsi eeroka pipinkathari-wentzirira Israel-paeni. Raapitha-teemi ipaeri itsipa pisheninka, rioperotanee rirori, rawijaneemi eeroka. ²⁹ Ikimoshire-

wentziri Tajorentsi irika Israel-paeni, tee itheeyanita, tee roepiya-nitziro iñaani. Kaari atziri roepiya-paante-tantyaari.” ³⁰ Rapiita-nakiro Saúl, ikantzi: “Nokaariperotaki. Nokoyi pitsipa-teena apinkathatiri Tajorentsi Piwinkathariti. Nokowatziimi eejatzi iñeemi antaripero Israel-paeni, iñeemi atziri-paeni eekiro piyaata-tyee pitsipateena apinkathatiri Awinkatharite Tajorentsi.” ³¹ Rapiiteero Samuel ikanteeri Saúl: “Jame apinkathateeri Tajorentsi.” ³² Ikantzi Samuel: “Pamakinari naaka Agag iwinkatharite Amalec-jatzi.” Tee ithaawa-waetzi Agag ramaetakiri ijeekakira Samuel, iñaashitaka awijimotakiri ikaariperotakotzi rompojeeteri. ³³ Ikanta iñaanata-wakiri Samuel, ikantziri: “Rootaki pishetaamento powamaan-takariri osheki atziri-paeni, pikantakaantakiro iroka tsinane-paeni tekatsitane otomi-paeni. Ari okantee-yaari piniro eeroka.” Akotanaki Samuel, raanakiro iyotsiro-shithakite icheka-chekaa-takiri Agag janta Gilgal-ki, rowamae-motakiri Tajorentsi. ³⁴ Ari ipiyanaa Samuel inampiki janta Ramá-ki, tonkaanee Saúl ipankoki rirori Gabaa-ki. ³⁵ Tee rapiiteero Samuel iñeeri Saúl, osheki riraako-waetakari rirori. Tema osheki okantzimo-waetakari Tajorentsi rowakirira ipinkathari-wentiri Saúl Israel-paeni.

16

Ijee-patziito-tziri Samuel irika David

¹ Ikantakiri Tajorentsi irika Samuel: “¿Jempe okaatzika pipakayiro piraako-waetari Saúl? Tee nokoyi naaka ipinkathari-wenteri Israel-paeni? Payi yeenkantsi, pijayiro picheenakitsiteki, piyaata-shiteri Isaí nampitawori Belén-ki, riitaki pinkathari-tatsini itomi.”

² Ikantzi Samuel: “¿Jempe nokantyaaka niyaantan-tyaari? ¿Aririka riyotaki Saúl, ari rowamaakina!” Ikantziri Tajorentsi: “Paanaki ewonkiri vaca, pikantiri: ‘Nopokatzi notayiniri Tajorentsi.’”

³ Pikaemiri Isaí pitayirinta piratsi, naaka kantimini oetarika pantiri. Naaka kantimini eejatzi iitarika nokoyiri pijee-patziitotiri ipinkatharitantyaari.”

⁴ Imatakiro Samuel ikanta-kiriri Tajorentsi. Ikanta rareetaka Belén-ki, itonkyo-tawakari jewari-paini, tee itzirinta-pero-tawakari. Rojampi-takiri, ikantziri: “¿Rootakima pipokashitantanari pantinawo okaatzi kamiitha-tzimotinani?”

⁵ Rakanakiri Samuel, ikantziri: “¡Jeen! Rootaki nopokashi-tantziimiri. Jame atayiniri Tajorentsi. Pikite-watha-yitee. Pitsipatina atayiniri.” Imatakiro Samuel ikite-watha-takaakiri Isaí, imatziteeyakarini eejatzi itomipaeni. Ari itsipateeyakarini itaawaeteeyini.

⁶ Ikanta ipokaeyakini, iñaawakiri Samuel irika Eliab, ari ikenkishiryaanaka: “Riitaki irika atziri ikowakaakiri Tajorentsi ipinkathariti.”

⁷ Ikantzi Tajorentsi: “Eero rowapeyimo-tashi-tzimi jempe ikanta-waeta iwathaki, eepenthaki ikatziya. Tee nokowakaeri naaka. Tema tee okameethatzi

okaatzi iñaawitari atziri, osheki owapeyimowitari koña-tatsiri. Rooma naaka naminiri ishireki.”⁸ Ikaemakiri Isaí irika Abinadab, roojatzi iñaantawakari Samuel. Ikantanaki: “Kaari irika ikoyiri Tajorentsi.”⁹ Ramaki Isaí itsipa iitachari Sama. Ikantzi Samuel: “Kaari eejatzi irika ikoyiri Tajorentsi.”¹⁰ Ikaatzi 7 itomi Isaí ikaema-witakari iñeeri Samuel, ikanta-waeri: “Kaari irika-paeni ikoyiri Tajorentsi.”¹¹ Rojampitakiri Samuel irika Isaí, ikantziri: “¿Ari ikaatzi pitomi?” Ikantanakiri rirori: “Eenitatsi apaani iyaapitsi, riyaatatzi raminiri owisha.” Ikantzi Samuel: “Pikaema-kaantiri, ari oyaawakiriita jaka.”¹² Rotyaantaki ikaemae-tziri, ramaetakiri iñeeri Samuel, iñaatziri kameetha iñaaperotapaaka, rooperaanikitaki rooki, kameethaaniki-waetaki. Iñaana-shire-takiri Tajorentsi irika Samuel, ikantziri: “Riitaki irika, pijee-patziitotiri.”¹³ Tee ishenkaanaka Samuel, raakotakiri yeenkantsi, maawoeni iñaako-wentakiri rirentzi ijee-patziitoe-takiri ewankari, ojeekan-tanakari Ishire Tajorentsi irika David. Ikanta ikaatakiro Samuel, jatanee inampiki Ramá.

Rantawae-tziri David irika Saúl

¹⁴ Tee ojeekan-tanaari Ishire Tajorentsi irika Saúl, riitaki jeekashiretantanaariri peyari rotyaan-takiniriri Tajorentsi. ¹⁵ Ikanta-witakari romperatanewo Saúl: “Ikyaantashiretatziiimi peyari rotyaan-takimiri Tajorentsi. ¹⁶ Tema naaka pomperatanewo, potyaantina namini yotzirori ipiyompiwaetzi. Aririka ikyaantashiretimi peyari, pikanteri ipiyompitakoteemi, ari pithaamenta-shire-taneeyaa.”¹⁷ Ikantziri

Saúl romperatanewo: “Pamine eeroka yotzirori ipiyompiwaetzi. Aririka piñaaki, pamakinari.” ¹⁸ Ikantzi apaani romperatanewo: “Irika noñaakiri itomi Isaí poñaachari Belénki, riyotziro rirori ipiyompiwaetzi, ñaaperori ikanta, shintsiperori, rioperori owayiri, riyotzi kameetha ikenkitha-waetzi, kameethataanikiri atziri, rawentaari Tajorentsi. ¹⁹ Rotyaantaki Saúl kamanterini Isaí, ikantiri: “Potyaan-tinari pitomi David, aminkowentziriri owisha.” ²⁰ Imatakiro Isaí, raaki iyawayoti, rotetakiniri owanawontsi, imiriitziri, eejatzi tashirentsi wathatsi. Ipawakiri itomi David raanakiniri Saúl. ²¹ Jataki David iñeeri Saúl, raawakiri rompera-waetyaari. Okanta ojamanitaki rinimotakiri Saúl irika David, riitaki inintakaakiri rametakotapiintiri. ²² Rotyaantee Saúl ñaantsi ikantakaan-teeri Isaí: “Nokoyi itsipawaetina David jaka, tema osheki nonintakiri.” ²³ Ikanta raahashire-tantakariri Saúl peyari rotyaantakiniriri Tajorentsi, ipiyompi-wenteeri David. Thaamentanaa Saúl ikemawakirowa piyompirentsi, rookaneeri peyari.

17

Ikijako-wentari David maawoeni isheninka

¹ Ipiyotakiri Filistia-jatzi rowayirite omanatachani, ipiyotee-yakani janta Soco-ki iipatsiteki Judá-paeni. Roojatzi ishitowaiyanakini nampitsiki Soco-ki, ari ipanko-sheta-teeyapaakani niyankithakineki awotsi areetantyaari Azeca-ki, janta iipatsiteki Efes-damim-jatzi. ² Imatakiro

rirori Saúl ipiyotakiri Israel-paeni, ipankosheta-teeyakani rirori janta Ela-ki, tema wetsikaeyakani romana-tantyaariri Filistia-jatzi. ³ Ijeekae-yakini Filistia-jatzi janta tonkaariki ochempi. Ijeekitaka Israel-paeni intatsikiro otsipaki ochempi omontetari. ⁴ Ari ishitowanaki apaani owayiri iitachari Goliat, ipoñaaka nampitsiki Gat. Okaatzi 6 konakintsi riyomaa-teetziri ijenokitzi ikatziya. ⁸ Aatzinka-paaki Goliat, ikantziri owayiri Israel-paeni: “¿Litaka powetsikantari powayiritina? Naakataki Filistia-jatzi, eeroka romperatanewo Saúl. Pamini apaani pikaateeyini ipoki rowayiritina. ⁹ Aririka imatakina rowayiritina, eeroka omperateenani. Naakarika matakirini, eeroka-paeni nomperateeya, pantawae-teena.” ¹⁰ Eekiro ikanta-nakitzi Filistia-jatzi: “Nokoyi nomanatiri Israel-paeni. ¡Potyaantina apaani pisheninka rowayiritina!” ¹¹ Ikemantakari Saúl eejatzi maawoeni Israel-paeni ikantaki Filistia-jatzi, ominthaawa-shiryaa-nakiri, antawo ithaawae-yanakini. ¹² Ikanta David, itomi irika atziri iitachari Isaí, Efrata-jatzi, ipoñaaka nampitsiki Belén ijeekira Judá-paeni. Roojatzi ipinkathariwita Saul, antari-pirotapaaki rirori Isaí. Tzimatsi 8 itomi irika atziri. ¹³ Ari ipokaeyakini mawa itomi Isaí royaatiri Saúl rowayiritya. Iroka iwaeropaeni ikaatzi pokaentsiri: Eliab, jewatatsiri itzimi. Itsipa iita Abinadab. Mawatapaen-tsiri iita Sama. ¹⁴ Riitaki iyaapitsi irika David. Jateeyanakini nimaeka rantariti-paeni itomi Isaí royaatanakiri Saúl. ¹⁵ Ari riyaatapiintzi rirori David

ijeekira Saul. Eejatzi ipiya-piya-tapiintzita Belén-
 ki raminiri rowishati ipaapati. ¹⁶ Osheki ipiya-
 piya-tapiintaka Filistia-jatzi roñashirenkiri Israel-
 paeni, maawoeniki kitejeri eejatzi tsireniriki.
 Okaatzi 40 kitejeri ipiya-piyatashitakari. ¹⁷ Ikanta
 Isaí ikantakiri David: “¡Notyomí! Paanakiniri
 pirentzi 20 piyateenchari okithoki pankirentsi,
 eejatzi 10 pan. ¹⁸ Paanakiniri eejatzi jewatziriri
 owayiri-paeni okaatzi 10 kijo-petari iteni vaca.
 Paminaatiri jemperika ikanta pirentzi, pamaena
 rashitari rirori niyotan-tyaari tekatsi awijimo-
 tirini pirentzi. ¹⁹ Jeekatsi Saúl janta nampitsiki
 Ela itsipatari rirentzi-paeni David eejatzi Israel-
 paeni, rowayiritari Filistia-jatzi. ²⁰ Ikanta
 ananinkanaki David, rookanakiri rowishate
 raminiri itsipa atziri. Jatanaki raanakiro
 okaatzi ikanta-kiriri Isaí. Apatziro rowanakiro
 janta ipankosheteeyakanira riyaaan-tyaari
 owayiripaeni romanaitya. Ñaaperoeyanakani
 ikaemaeyanakini. ²¹ Taamaeyapaakani Filistia-
 jatzi, imontetapaakari Israel-paeni. ²² Ipakiri
 David ramakiri aminako-wentzirori owayiri-
 mentotsi. Tee ishenkaa-paaka rirori ojatenka-
 paaka itaamaeyakanira, rojampiko-wentapaakiri
 rirentzi jeekatsirika kameetha. ²³ Ikenkithawae-
 tamintheetzi, shitowanaki Goliat itaamaakaha
 owayiri-paeni. Riitaki poñaachari nampitsiki Gat.
 Rapiitaneero ikaemapae, ikoyi romanatantyaari
 Israel-paeni. Ikemakiri David. ²⁴ Ishiya-pithatari
 Israel-paeni irika atziri iñaawakirira ipokaki.
 Osheki ithaawantanakari. ²⁵ Ikanteeyini:
 “¿Piñaakiri pokaentsirika atziri? ¡Ipokatzi

romanatee aaka-paeni! Iitarika owamaakirini atzirika, osheki ashaaha-wontsi ipiriri pinkathari, ipityaari eejatzi rishinto iinantyaawo. Ishinetziteeyaanari pinkathari ipaapati owamaakirini ipakahaero rotyaantziniri koriki ikaatzi ikantakaantziri Israel-paeni ipapiintiriri.”

²⁶ Rojampi-tanakiri David itsipatakari, ikantziri: “¿Litaka ipaetiriri owamayiri irika Filistia-jatzi, ipeyanteeyaari irika kantzima-wae-takaeri? ¿Jempe iimatsitaka irika kaariperori Filistia-jatzi ikoshekan-tyaariri rowayirite Tajorentsi Kañaaniri?”

²⁷ Rakaeyanakirini atziri-paeni, roojatzi rapiitakiri okaatzi ikantawakaeyarini, ikantziri: “Rootaki ipaetiriri atziri owamaerini Goliat.”

²⁸ Ikanta Eliab, rantarite David, ikemaki ikantakiri atziripaeni ikaatee-yinira, ikijanakiri David, ikanta-nakiri: “¿Litakama pipokantari eeroka jaka? ¿Litakama pookanakiri aminerini ikaamatsitzira powishati janta ochempiki? Niyotzimi pikanta eeroka, oetarika pikenkishiryaaari, pipokashiwaeta piñeeri owayiri-tachari.”

²⁹ Akanaki David, ikantzi: “¿Litakama nantakiri? ¿Apatziro nokenkitha-waetashita?”

³⁰ Ipiyaa-pitha-tanakari rirentzi, rojampi-takiri itsipa. Roojatzi ikantziriri ikantee-takiriri inkaahanki.

³¹ Ikanta ikemaetakiri David okaatzi ikantakiri, ikamantee-takiri Saúl. Ikaema-kaantakiri rirori.

³² Ikantakiri David irika Saúl: “¡Pinkathari! Eero ikantzimo-shire-waetee irinta. Naaka pomperatanewo, niyaati nomanatiri irinta Filistia-jatzi.”

³³ Ikantzi Saúl: “Eero okanta piyaatzi apaniroeni powayiri-tyaari irinta Filistia-jatzi, tekira pantari-pero-

tziita. Retzitakawo paerani rirori rowayirita eeniro rewankari-tapaaki.” ³⁴ Ikantzi David: “Naaka pomperatanewo, tema naaka aminiriri rowishate nopaapate. Ipokawitaka manitzi, maeni, ratsikawitapaakari apaani owisha ipiyoteeyanira. ³⁵ Noyaatako-wentanakiri naapitha-tawaeri ipaanteki. Ikowawita ratsikena naaka, noteeyanakiri inomaki nompojakiri, nowamaakiri. ³⁶ Riirika manitzi, eejatzi-ririka maeni, ari nowamaakiri. Ari nokantzitakyaari jirinta kaariperori Filistia-jatzi. Tema osheki retashitakari rowayirite Tajorentsi Kañaaniri. ³⁷ Riitaki Tajorentsi aakowen-takinari ratsikinami manitzi, ratsikinami eejatzi maeni, ari raakowen-takina eejatzi rowamayinami irinta Filistia-jatzi.” Ikantzi Saúl: “Piyaate, riitaki Tajorentsi aminakowentimini.” ³⁸ Ikanta Saúl, ipakaantakiri iithaari, ikithaatakaetyaari David. Ramanthee-teeteri kijonakiri, ikyaanta-kahaetyaari kijotakiri ishipaneeki. ³⁹ Ikithaa-witakawo David irokapaeni, iñaanta-witakawo ranashitakaayaawomi. Tee imapiin-tziro ikithaa-tyaawo irokapaeni. Ikantakiri Saúl: “Eero omata nanashi-takayiro irokapaeni, tee nametyaawo.” Raatonkorya-haawo maawoeni. ⁴⁰ Raaneero ikotzi, rowiitanaki 5 kameeroyinari mapiki nijaateniki, rotetanakiro ithaateki ithaantakotanakiro. Roteeyanakiro ijeewithate, riyaatashitanakiri Filistia-jatzi. ⁴¹ Noshikaka rirori Filistia-jatzi itonkyo-tyaari David. Riitaki jewatatsiri romperatanewo. ⁴² Ikanta raminawakiri Filistia-jatzi irika David, iñaatziiri

eeniro riryaanitzi, kameetha iñaaperotapaaka, rooperaanikitaki rooki, kameethaanikitaki rirori. Tee ithaawantari. ⁴³ Ikanta-wakiri: “¿Naakama otsitzi piñaakina pamashi-tantanari inchaki?” Ithaenki-mawae-tanakiri David raakotanakiri itajorentsi-tetashitari. ⁴⁴ Ikantaki eejatzi Filistia-jatzi: “¡Pipokeeta, nopimiri piwatha royaawo tzijo eejatzi owantaniri!” ⁴⁵ Rakanakiri David irinta Filistia-jatzi, ikantziri: “Pamashi-takina eeroka piyotsiro-shithakite, pichekopite. Rooma naaka nopoka-shitakimi nawentaawo iwaero Tajorentsi Shintsi-perori, ashitariri rowayirite Israel-paeni, ikaatzi pikowakiri eeroka powayiri-tyaari. ⁴⁶ Ishinetakimi Tajorentsi nowamaemi, aritaki nothatyaakimi nimaeka. Maawoeni iwatha-paeni powayiriti nopiri tzijo royaawo eejatzi katsimari owantaniri. Ari riyotee maawoeniki kepatsi eenitatsi Itajorentsite Israel. ⁴⁷ Riyote ikaatzi piyoteen-chari jaka tee rowawijaakotantawo Tajorentsi chekopi, kotsiro-shithaki. Iroka owayiri-taantsi rashi Tajorentsi, riitaki shineta-kimiri eeroka-paeni nowamaayitimi.” ⁴⁸ Ipoñaashitanakari Filistia-jatzi, ipokashitapaakiri David. Tee ishenkaetaanaka rirori David, ishiyashi-tanakari ipiyatyaari Filistia-jatzi. ⁴⁹ Kyaawakotanaki ithaateki, raaki imapikite, ijeewithatakiri Filistia-jatzi, rompojakiri itamakoki. Tyaanaki kepatsiki Filistia-jatzi roojatzi owikapaaka mapiki itamakoki. ⁵⁰ Ari ikantakiro David rotsinampaan-takariri Filistia-jatzi. Apatziro raanaki ijeewithate eejatzi imapikite rowamaantyaariri. Tee otzimimowitari David iyotsiro-shithakite. ⁵¹ Ishiyashi-

tapaakari David ikatziyimotapaakari okaakiini. Romijokii-tapaakiri iyotsiro-shithakite, ithatyii-tapaakiri iito. Ikanta iñaako-wentakiri Filistia-jatzi-paeni rowamaetakiri riroperori rowayirite, shiyeeyanakani rirori-paeni. ⁵² Royaakyaa-tanakiri Israel-paeni eejatzi Judá-paeni, antawo ikaemae-yanakini royaakyaa-tanakirira. Rowamaawakiri osheki rowayirite Filistia-jatzi, ishitowakaapaakiri Saaraim-ki rawijakaanakiri Gat-ki eejatzi Ecrón-ki.

18

⁵ Imatakiro David maawoeni okaatzi ikantziriri Saúl. Rootaki ikowantanakari Saúl reewateri rowayirite. Osheki rinimotakiri rowayirite eejatzi inampina-paini Saúl. ⁶ Ikanta ipiyeeyaani owayiri-paeni rowamaakirira David irika Filistia-jatzi, opokaeyapaakini tsinani-paeni jeekayitatsiri maawoeniki nampitsi inampitawo Israel-paeni. Owetheeyawaeyaarini pinkathari Saúl, okimoshiretaeyanakini, omampahaeyani, otzironkaeyani Opaimatakaanakakiri otampooñakite tzimatsiri ithataneeriki. ⁷ Iroka okantziro omampa-haeyani tsinani-paeni: Ikaatzi 1000 atziri rowamaakiri Saúl, 10,000 ikaatzi rowamaakiri David. ⁸ Rootaki owatsimaan-tanakiriri Saúl ikemakirowa mampaantsi. Ikantanaki: “Tema ikanteetakiri 10,000 ikaatzi rowamaakiri David. Rooma naaka ikaamatsitzi 1000 nowamaakiri. ¡Intsipaeti ipinkathariti rirori!” ⁹ Rootaki roonantanakariri Saúl irika David. ¹⁰ Okanta otsipa kitejeri, ikyaantashiretakari Saúl peyari

rotyaan-takiniriri Tajorentsi. Shinkiwentanaka iwinkathari-pankoteki. Pokaki David romampaawentyaari ikimi-tapiin-tzirowa. Raanakiro Saúl roshetaamento. ¹¹ Ikoyi Saúl rosheteerimi David riyonkakotantyaarimi tantotsiki. Rowawijaa-wijaa-takiro roshetaamento. ¹² Ithaawantanakari Saúl David. Tema Tajorentsi ipakaanakiri Saúl. Riitaki David ramitakotaneeri. ¹³ Rootaki rookantakariri Saúl irika David, tema rowakiri reewateeri 1000 owayiri-paeni. Riitaki jatatsini rowayiritya, ipiyee eejatzi. ¹⁴ Riitaki Tajorentsi amitako-tziriri David, okaatzi rantayi-tziri kameetha okanta. ¹⁵ Rootaki ithaawan-tantariri Saúl irika David, iñaakirira kameetha okanta rantayi-tziri. ¹⁶ Ikowaperoeyakirini David maawoeni Israel-paeni eejatzi Judá-paeni, riitaki jewatziriri jemperika ikinayitzi romanayitya.

19

Ikowawita Saúl rowamaerimi David

¹ Ikantakiri Saúl itomi iitachari Jonatán eejatzi reewarite rowayirite, ikantziri: “Powamayiri David.” Iro kanteencha, osheki retakotakari Jonatán irika David. ² Ikamantakiri David, ikantakiri: “Ikowatzi rowamaemi nopaapate. Paamaayaari inkaamani, piyaate pijeeki pomanapiintaha. ³ Ari niyaate naaka notsipatyaari nopaapate jaha pijeekakira eeroka. Nokenkitha-waeta-kayiri, nokemiri jempe

ikantina, aritaki nokaman-takimi okaatzi ikantinari. ⁴ Ikenkithawae-takaakiri Jonatán irika Saúl, ikantako-wentziri David. Ikantakiri: “¡Pinkatharí! Tee okameethatzi powaariperotiri pomperatanewo, David. Tekatsi ikantimi rirori, tema rantapiin-tzimi maawoeni kameethatatsiri. ⁵ Ishinetakiro rañaa-mento imatantakariri rowamayiri Filistia-jatzi. Ari ikantakiro Tajorentsi ikijako-wentaari maawoeni Israel-paeni. Piñaakiro eeroka, nowinkatharite, osheki pikimoshiretanaki. ¿Litaka pikowantari powamayiri David? Tema tekatsi rantani rirori.” ⁶ Ikanta ikemawaki Saúl ikantakiriri Jonatán, ikantanaki: “¡Riyotzi Tajorentsi, eero ikami David!” ⁷ Ikaemakiri Jonatán irika David, ikamantakiri okaatzi ikenkithawaetakiri. Raaneeri ijeekira Saúl, jeekapae David ikimi-piin-taha paerani. ⁸ Apiitanaa owayiri-taantsi. Jatanee David rowayiriteri Filistia-jatzi. Imatakiri. Imapero-takiri, romishiyakiri. ⁹ Ikanta peyari rotyaan-tziri Tajorentsi, ikyaantashiretapaari Saúl. Jeekaki ipankoki roteeyanakiro roshetaa-mento ikemamintha-tziri David ipiyompiwaetzi. ¹⁰ Rapiiwi-taawo riyontaakoteerimi David tantotsiki. Rowawijaawaero David roshetaa-mento Saúl, oshetaashi-tapaaka tantotsiki. Tee ishenkaanaki David, shiyaka tsireniriki. ¹¹ Ikantakiri Saúl rowayirite: “Paminakiteri ipankoki David, ari pijeekawentapaakiri. Okiteji-tamaneerika, roojatzi powamaantakyaari.” Roo kanteencha okamantakiri Mical, iina David, okantakiri: “Eerorika pishiya iroka tsirenirika, aritaki

rowamahaetakimi inkaamani.” ¹² Aashitakiri Mical shiwitha, rootaki owayiitakotanakariri David jaawiki. Shiyanaka rirori.

28

³ Kamae Samuel, osheki rowashiretakotakari maawoeni Israel-paeni, ikiteetakeri inampiki Ramá-ki. Ikanta Saúl romishtowa-wetakawo inampiki sheri-piyaari-paeni eejatzi yotako-shire-tantatsiri. ⁴ Piyotee-yakani Filistia-jatzi, pokaeyanakini ipanko-sheta-teeyapaakani Sunem-ki rowayiritantya. Imatakiro Saúl rirori, ipiyotakiri Israel-paeni, panko-sheta-teeyakani Gilboa-ki. ⁵ Ikanta Saúl iñaakiro ipanko-sheta Filistia-jatzi, antawo ithaawanaki, itzinka-shiryaaanakiri. ⁶ Ikowakowi-takari Tajorentsi, tee rakiri, tee imishitakaaneeri. Tee iyotakaaneeri Urim eejatzi kamantan-taniri.* ⁷ Ikantakiri Saúl romperatanewo: “Pamini sheri-piyaawo, niyaata-shiteroota nojampitero.” Ikantanakiri rompera-tanewo: “Eenitatsi apaani tsinani poñaachari Endor-ki, sheri-piyaawo roori.” ⁸ Ikithaa-tanaka Saúl otsipa kithaarentsi eero iyotantawakari. Itsipata-nakari apite atziri. Jatanaki rareetyaawo iroka tsinani. Ikantapaakiro: “Nokoyi pinkaema-shireenari nokantakimiri. Pamakinari ishire atziri nokoyiri naaka.” ⁹ Okantanaki tsinani: “Piyotakiro eeroka rantakiri Saúl, romishitowakiri sheri-piyaari-paeni eejatzi yotako-shire-tantatsiri. ¿Iitaka piñaashirinka-tanari, rooma pikoyi rowamahaetina?”

* **28:6** Kantakotachari jaka “Urim”, rootaki mapiki poreryaat-siri, iyotanteetari paerani.

¹⁰ Ikanta-nakiro: “Riitaki yotatsi Tajorentsi eero pashironkaa-waeta, tekatsi owajanki-terimi.”
¹¹ Kowanaki tsinani, okantziri: “¿Litaka pikoyiri nokaemakotimiri?” Ikantanakiro Saúl: “Nokoyi pikaemako-tinari Samuel-ni.” ¹² Oñaatziiri tsinani irika Samuel-ni, antawo okaemanaki. Okantakiri Saúl: “¿Litaka pamatawi-tantanari? Eeroka-taki Saúl.” ¹³ Ikantaki pinkathari: “Eero pithaawa-kaawo, ¿itaka piñaakiri?” Okantzi tsinani: “Noñaaki osheki tajorentsi-witachari rateetziro jenoki.” ¹⁴ Ikantzi Saúl: “¿Jempe ikanta-waetaka?” Okantzi roori: “Antariki rini, ikithaatawo owewiryaaoro.” Riyotanaki Saúl riitaki Samuel, rotziwerowanaka ipinkatha-tanakiri.
¹⁵ Ñaawaetanaki Samuel-ni, ikantziri: “¿Litaka poña-shirenkana-tanari pikaema-kaantana?” Ikantziri Saúl: “Antawo okantzimo-shiryaakina, rowayiri-mintha-takina Filistia-jatzi. Rookawen-takina Tajorentsi, tee rakina nokowako-witari, tee romishimpyaana eejatzi. Nokanta-witari kamantantaniri, tekatsi ikantinari. Rootaki nokaeman-tzimiri eeroka pikantina iitarika nanteri.” ¹⁶ Ikantzi Samuel: “¿Litaka pojampitantanari naaka? Tema rookawen-tanakimira Tajorentsi, ikija-neentanakimi.” ¹⁷ Imatakimi Tajorentsi okaatzi ikamanta-kinari naaka jempe ikantemi. Rookakahaemiro pipinkathari-witaha, ipinkathari-takahaeri David, pitsipaminthari.
¹⁸ Tema tee pikemijantziri ikanta-witakimiri, tee pithonkiri Amalec-jatzi. Rootaki piñaanta-kawori tee rakaemi Tajorentsi. ¹⁹ Ikwaki Tajorentsi ithonkiri Filistia-jatzi irika Israel-paeni. Ari itsipataakimi eeroka eejatzi.

Okiteji-tamaneerika pitsipa-teena naaka eejatzi pitomi-paeni. Ishinetakiri Tajorentsi Filistia-jatzi itsinampaeteri rowayirite Israel-paeni.”²⁰ Antawo ithaawanaki Saúl, ikemakirira Samuel-ni. Oshipetashiryaapaakiri, tyaanaki jaawiki, omaryaa-penthaakii-tapaaka. Apaani kitejeri eejatzi apaani tsireniri tee rowaeya.²¹ Okanta oñaakiri tsinani ithaawanaki Saúl, opokashi-tapaakiri, okantziri: “Nomatakimiro pikowako-takinari. Noshinewentakimi.”²² Nokoyi powawakya eepichokiini, pishintsitantaneeyaari, piyaatantaneeyaari.”²³ Tee ikowawitya Saúl royaa. Ishintsitashitakari inampina-paeni eejatzi tsinani, roojatzi ikowantanakari royaa. Piriintanaa, jeekanee omaamentoki.²⁴ Owamaaki tsinani opira, owetsikaki pan kaari shineyatsini.²⁵ Aanakiniri Saúl rowanawo. Ari rowaeyakani itsipatakari inampina-paeni. Ikanta ikaatakiro rowaka, katziyanaka, jateeyaneeni tsireniriki.

31

Ikamantakari Saúl eejatzi itomi-paeni

¹ Ikanta Filistia-jatzi rowayiri-mintha-takari Israel-paeni. Romishiyee-takiri Israel-paeni, rowamaahaantawaki janta ochempiki Gilboaki. ² Royaakyaa-teetanakiri Saúl itsipataa-nakiri itomi-paeni. Rompojee-takiri Jonatán, Abinadab eejatzi Malquisúa, itomi-paeni Saúl. ³ Ari ipathawenteeta-nakari Saúl, romanateetzi, ikentee-takiri. Antawo ithaawanaki. ⁴ Ikanta-nakiri inampina: “Pinojokero piyotsiroshithakite,

powatheena eeroka. Tee nokoyi rompojina irika kaariperori, ishiron-tawentina.” Tee ikoyimaeta inampina, antawo ithaawaki. Raakiro rirori Saúl iyotsiroshithakite, ipatsitanakawo apaniroeni. ⁵ Ikanta inampina Saúl iñaakirira ikamaki, imatzita-nakawo eejatzi rirori, ipatsitanakawo iyotsiroshithakite, apitekirote ikamanaki. ⁶ Ari okanta ikamantakari Saúl, itsipatakari mawa itomi, inampina, eejatzi rowayirite-paeni.

**Las Escrituras en Ashéninka Ucayali del Sur
del Perú**
**The Holy Bible in the South Ucayali Ashéninka language
of Peru**

Las Escrituras en Ashéninka Ucayali del Sur del Perú

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ashéninka Ucayali del Sur (Ashéninka, South Ucayali)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

db14e188-438b-52a5-9541-56657c3fc3d9